



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia grudnia 2010 r.

**Zarząd
Elektrowni Połaniec Spółki Akcyjnej
– Grupa GdF SUEZ Energia Polska
w Połańcu**

LKI-4101-16-01/2010
P/10/049

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła w Elektrowni Połaniec Spółce Akcyjnej – Grupa GdF SUEZ Energia Polska (Elektrownia) kontrolę w zakresie tworzenia i utrzymywania zapasów paliw przez Elektrownię w latach 2009 – 2010 (trzy kwartały).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 10 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi Elektrowni niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Elektrowni w zakresie objętym kontrolą.

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności:

- utrzymywanie zapasów węgla kamiennego na poziomie gwarantującym ciągłość dostaw energii elektrycznej;
- składowanie zapasów węgla na placach składowych z zachowaniem warunków bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ochrony środowiska;
- wykorzystywanie biomasy, jako paliwa alternatywnego, dla wytwarzania energii elektrycznej;
- warunki umów zawartych z dostawcami węgla kamiennego, na jakich Elektrownia zapewniała sobie dostawy tego paliwa.

1. W okresie objętym kontrolą Elektrownia posiadała większe zapasy węgla kamiennego od wielkości normatywnych, określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

i Polityki Społecznej z dnia 12 lutego 2003 r. w sprawie zapasu paliw w przedsiębiorstwach energetycznych².

W poszczególnych miesiącach 2009 r. poziom zapasów węgla kamiennego był wyższy od 8% do 212% od wielkości normatywnych określonych w ww. rozporządzeniu, a w okresie trzech kwartałów 2010 r. – wyższy od 76% do 191%.

Zgromadzone zapasy węgla kamiennego w poszczególnych miesiącach 2009 r. i trzech kwartałów 2010 r. zapewniały ciągłość dostaw energii elektrycznej. Zgromadzone zapasy paliwa zapewniały funkcjonowanie Elektrowni od 32 dni w styczniu do 89 dni w grudniu 2009 r. Natomiast w trzech kwartałach 2010 r. zgromadzone zapasy węgla kamiennego pozwalały na ciągłość dostaw energii od 31 dni do 65 dni.

W okresie objętym kontrolą Elektrownia nie była kontrolowana przez Urząd Regulacji Energetyki (URE) w zakresie utrzymywania zapasów w wysokości i na zasadach określonych w art. 10 ust. 2-5 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne³ i ww. rozporządzeniu. Na koniec każdego miesiąca Elektrownia przekazywała na żądanie prezesa URE ankiety o posiadanych zapasach paliw. Dane w nich zawarte były zgodne z wielkościami wykazanymi w sprawozdania G10m o miesięcznych danych o energii elektrycznej. URE nie wnosił do ww. ankiet żadnych uwag, jak również nie wzywał Elektrowni do uzupełnienia zapasów lub ich korekty.

2. Z koncesji URE wynika, że energia elektryczna wytwarzana przez Elektrownię pochodzi m. in. ze współspalania paliw konwencjonalnych i biomasy.

Elektrownia podpisała w dniu 30 listopada 2004 r. z Elppologistyką Spółką z o.o. zapewniającą dostawę biomasy w postaci upraw energetycznych, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz przemysłu przetwarzającego produkty produkcji rolnej, a także części pozostałych odpadów, które ulegają biodegradacji w postaci zrębków, trocin, brykietów, peletów lub w postaci luźnej.

W 2009 r. Elektrownia zużyła przy współspalaniu 709 tys. ton biomasy, co stanowiło 19,2% zużycia paliwa ogółem, a w 2010 r. (trzy kwartały) – 604 tys. ton (18,9%).

Elektrownia nie gromadziła zapasów biomasy na zasadach określonych dla paliw konwencjonalnych w ww. rozporządzeniu. Tworzone rezerwy biomasy dotyczyły tzw. zapasu technologicznego niezbędnego dla zapewnienia ciągłości wytwarzania energii elektrycznej.

Z odnawialnych źródeł, potwierdzonych świadectwami pochodzenia wydanymi przez prezesa URE, Elektrownia wytworzyła w 2009 r. 723.093,365 MW energii elektrycznej oraz 543.234,404 MW w 2010 r. (trzy kwartały).

Elektrownia obecnie realizuje inwestycję związaną z budową nowej jednostki wytwórczej opalanej w 100% biomasą. Zakończenie budowy kotła fluidalnego ze złożem cyrkulacyjnym przewidziano na listopad 2012 r. Zakończona inwestycja pozwoli na spalanie 80% biomasy leśnej i 20% biomasy pozaleśnej. Zakładana produkcja „energii zielonej” z tzw. „Zielonego bloku” wyniesie 1.100.000 MWh na rok.

² Dz. U. Nr 39, poz. 338, ze zm.

³ Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm.

3. Dla potrzeb wytwarzania energii elektrycznej Elektrownia zakupiła w 2009 r. 3,3 mln ton węgla kamiennego, a w trzech kwartałach 2010 r. – 2,3 mln ton.

Podstawowymi źródłami zaopatrzenia Elektrowni były: Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. w Bogdance, Katowicki Holding Węglowy S.A. w Katowicach, Kompania Węglowa S.A. w Katowicach.

Umowy z Lubelskim Węglem „Bogdanka” S.A. i Katowickim Holdingiem Węglowy S.A. zawarto odpowiednio do 2012 r. i 2017 r. Natomiast umowa z Kompanią Węglową S.A. w Katowicach gwarantowała dostawy węgla w latach 2009-2011.

Elektrownia podpisała w dniu 6 sierpnia 2010 r. jednorazową umowę na dostawę 5.000 ton węgla kamiennego przez Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Universal” z siedzibą w miejscowości Motycze-Poduchowne. Dostawę zrealizowano we wrześniu 2010 r. transportem samochodowym dostawcy.

Mimo zawartych ww. umów na dostawę węgla kamiennego, zarówno Katowicki Holding Węglowy S.A. w Katowicach, jak i Kompania Węglowa S.A. w Katowicach zrealizowały w 2009 r. dostawy węgla w ilościach mniejszych odpowiednio o 37,7 tys. ton i 23,1 tys. ton. Brak dostaw mieścił się w granicach 10% ogółu dostarczonego węgla kamiennego, co zgodnie z zawartymi umowami nie miało wpływu na naliczanie kar umownych. Brak rytmiczności oraz terminowości dostaw zamówionego węgla kamiennego przez Katowicki Holding Węglowy S.A. i Kompanię Węglową S.A. w Katowicach może stwarzać zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania Elektrowni.

Zawarte umowy z ww. dostawcami zabezpieczały w sposób należyty interesy Elektrowni w zakresie rozliczenia parametrów kontraktowych i granicznych, na podstawie których ustalano faktyczną cenę, w stosunku do umownej ceny bazowej za tonę węgla.

W wyniku uznania reklamacji dotyczącej niedotrzymania przez dostawcę parametrów jakościowych 25,2 tys. ton węgla kamiennego, Elektrownia otrzymała w 2010 r. upust cenowy w kwocie 256 tys. zł.

Elektrownia zawierając umowę z ELPOLAB Spółką z o.o. w Połańcu zapewniła sobie kontrolę jakości zarówno dostarczanego do Elektrowni oraz przekazywanego do zużycia węgla kamiennego, w zakresie wilgotności, zawartości popiołu, siarki oraz ciepła spalania. Częstotliwość badań uzależniano od dostaw węgla, zarówno transportem kolejowym, jak i samochodowym, średniorocznie 1.560 transportów. Natomiast pobór i przygotowanie prób węgla w trakcie nawęglania dokonywano dobowo, średniorocznie 365 prób. Przeprowadzane badania pozwalały na bieżącą kontrolę jakości dostarczanego węgla do Elektrowni, jak również stanowiły podstawę do reklamacji w przypadku niedotrzymania parametrów jakościowych przez dostawcę.

Przeprowadzane badania potwierdziły, że parametry zużytego węgla, w okresie objętym kontrolą, były jakościowo lepsze od założonych parametrów dla kotłów energetycznych w *Instrukcji eksploatacji kotłów energetycznych* zainstalowanych w Elektrowni.

4. Elektrownia dysponowała trzema własnymi placami węglowymi o ogólnej powierzchni ponad 42 tys. m² do składowania węgla w ilości 650 tys. ton. Składowiska węgla oraz ich infrastruktura techniczna była prawidłowo zabezpieczona przed pożarem i kradzieżą.

W okresie objętym kontrolą nie odnotowano żadnego pożaru na składowiskach węgla kamiennego. Budowa, lokalizacja i zaplecze techniczne pozwalały na sprawne gromadzenie zapasów węgla oraz jego transport taśmociągami do kotłów energetycznych bez szkody dla środowiska.

5. W okresie objętym kontrolą Elektrownia nie korzystała z kredytów na zakup węgla kamiennego dla zapewnienia ciągłości produkcji elektrycznej. W 2009 r. koszty związane z zakupem węgla, jak i koszty utrzymywania zapasu uległy w porównaniu z 2008 r. zwiększeniu. Udział zakupu węgla kamiennego w kosztach działalności operacyjnej stanowił w 2009 r. 43,1%. Natomiast za dziewięć miesięcy 2010 r. wynosił 36,5%.

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

* * *

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Zarządowi Elektrowni prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń zostaną one rozpatrzone przez właściwą komisję NIK.